

MEMOIRES, NOTES ET DOCUMENTS NUMISMATIQUES PUBLIES DANS LIBYCA

(Bulletin du Service des Antiquités de l'Algérie)

Le Ministère de l'Algérie, Sous-Direction des Beaux Arts, Service des Antiquités édite depuis 1953 une belle revue intitulée LIBYCA.

Quatre fascicules sont publiés chaque année, deux réservés à l'Anthropologie, la Préhistoire et l'Ethnographie et les deux autres à l'Archéologie et l'Epigraphie.

La deuxième série constitue maintenant le Bulletin du Service des Antiquités en Algérie (Directeur M. J. LASSUS, Rédacteur en chef M. M. LEGLAY). Dans cette série ont paru plusieurs mémoires ou notes se rapportant à la numismatique antique. Pensant que certains membres de l'Alliance Numismatique Européenne seraient intéressés par ces documents j'en donnerai ci-dessous la nomenclature :

LIBYCA - Tome I - Avril Octobre 1953

E. BOUCHER-COLOZIER - Quelques marbres de Cherchel au Musée du Louvre.

Description d'une monnaie d'Hadrien au revers de laquelle Jupiter est encadré par Minerve et la déesse Rome, (une photo accompagne cette partie du texte).

Auteurs Divers - NOTES.

Denier Républicain trouvé à ZOUÏ (antique Vazaivi).

Collection du Musée de TIMGAD - Denier d'argent à l'effigie d'une Concorde - Revers : puits orné de feuillage (une photo).

Monnaie d'or trouvée à LAMBESE par M. René Godet Directeur des fouilles.

Avers : Vespasien à gauche ; Revers : une vache à droite (une photo).

LIBYCA - Tome II - 2° semestre 1954

Lt. ZIEGLER, J. HALLEMANS et R. MAUNY : Mauritanie - trouvaille de deux monnaies romaines - un denier frappé en Gaule - 58 avant J.C. (photo) et un second denier frappé à Lugdunum de 2 avant J.C. à 11 après J.C. (Auguste).

LIBYCA - Tome III - 1er semestre 1955 - 2° semestre 1955

J. SCHWARZ - Hoggar, note numismatique à propos du tombeau de TIN-HINAN : feuille d'or portant l'empreinte d'une monnaie de Constantin (une photo).

J. MARCILLET-JAUBERT : Port - Romain - monnaie numide de MASTENISSA I roi des Massyles de 81 à 48 - Bronze 22 mm (une photo et un dessin).

LIBYCA - Tome IV - 1er semestre 1956 - 2e semestre 1956

- J. MAZARD - Nouvel apport à la numismatique de la Numidie et de la Mauritanie.
1er additif au remarquable ouvrage de l'auteur : CORPVS, NVMMORVN, NVMDIAE MAVRETANIAEQVE, édition Arts et Métiers graphiques Paris 1955.
V. GUINET : SETIF, un solidus de l'Empereur ZENON (deux photos) ; Avers : Buste casqué de ZENON en costume militaire ; Revers : Victoire ailée.
P. GAUTIER : Alger : Une monnaie de Cléopâtre VII : moyen bronze trouvé à ALGER ; Avers : Cléopâtre à droite ; Revers : aigle ptolémaïque (deux photos).

LIBYCA - Tome V - 1er semestre 1957

- J. MAZARD : Deuxième supplément au Corpus Nummorum Numidia Maurétaniaeque.
M. TROUSSEL : MILA - Sondage I. (Place du Markès). Monnaies Musulmanes - Description de monnaies musulmanes trouvées dans un sondage - (dynastie des Idrissites et période Abbasside).
R. DE BAYLE DES HERMENS.

POUR LES SPECIALISTES DES MONNAIES BELGES

Jeton monétaire de 5 centimes 1856 français 25e anniversaire de l'inauguration de Léopold I.

Variétés dans les perles de la couronne de laurier :

- I : 22 perles bien visibles ; de chaque côté de la coque du ruban il y a une perle ;
II : 18 perles bien visibles ; il n'y a une perle que du côté droit de la coque du ruban ;
III : toutes les perles sont plus fines ; certaines sont presque imperceptibles ; il n'y a une perle que du côté droit de la coque du ruban.

Pièce de 2 centimes 1870.

Variétés dans la crinière du lion :

- I : la crinière ne dépasse pas la ligne de l'échine ;
II : une touffe de la crinière dépasse la ligne de l'échine en s'y collant ;
III : une touffe de la crinière dépasse la ligne de l'échine sans y coller.

L. BOGAERT - Bruxelles.

COMMON CURRENCIES OF THE AUSTRO HUNGARIAN MONARCHY 1759-1918

(Suite)

1919. Overstamped with « CITTA DI FIUME ISTITUTO DI CREDITO DI CONSIGLIO NAZIONALE » in dark blue colour.

544 1 Korona (1916.XII.1) RR	548 2 Korona (1914.VIII.5) RRR
545 1 " (1916.XII.1) RR	(Serie B)
(Serie above 7000)	549 2 Korona (1914.VIII.5) RR
546 1 Korona (1916.XII.1) RR	(Serie C)
(Serie above 7000 with star)	550 2 Korona (1917.III.1) RR
547 2 Korona (1914.VIII.5) RRR	551 2 " (1917.III.1) RRR
(Serie A)	(Serie A below 2000)

552 2 Korona (1917.III.1) RR	II. Auflage, issue
(Serie above 7000)	558 50 Korona (1902.I.2) RRR
553 10 Korona (1904.I.2) RR	559 50 " (1914.I.2) RR
554 10 " (1915.I.2) RR	560 100 " (1910.I.2) RRR
555 20 " (1907.I.2) RRR	561 100 " (1912.I.2) RR
556 20 " (1913.I.2) RR	562 1000 " (1902.I.2) RRR
557 20 " (1913.I.2) RR	563 10000 " (1918.XI.2) RRRR

1919. Annuled overprinting « CITTA DI FIUME » with a violet stamp consisting of 72 small rombus used by the SHS Government after the occupation of Fiume.

564 1 Korona (1916.XII.1) RR	572 2 Korona (1917.III.1) RR
565 1 " (1916.XII.1) RR	(Serie above 7000)
(Serie above 7000)	573 10 Korona (1904.I.2) RR
566 1 Korona (1916.XII.1) RR	574 10 " (1915.I.2) RR
(Serie above 7000 with star)	575 20 " (1907.I.2) RRRR
567 2 Korona (1914.VIII.5) RRR	576 20 " (1913.I.2) RR
(Serie A)	577 20 " (1913.I.2) RR
568 2 Korona (1914.VIII.5) RRR	II. Auflage, issue
(Serie B)	578 50 Korona (1902.I.2) RRRR
569 2 Korona (1914.VIII.5) RR	579 50 " (1914.I.2) RR
(Serie C)	580 100 " (1910.I.2) RRRR
570 2 Korona (1917.III.1) RR	581 100 " (1912.I.2) RRR
571 2 " (1917.III.1) RR	582 1000 " (1902.I.2) RRR
(Serie A below 2000)	583 10000 " (1918.XI.2) RRRR

4. HUNGARY

1920. Overprinted with a red round scalloped seal « MAGYARORSZAG » and State Arms without crown. Staying seal.

584 10 Korona (1904.I.2) 8	592 100 " (1912.I.2) 8
585 10 " (1915.I.2) 8	593 200 " (1918.X.27) R
586 20 " (1913.I.2) 8	(Serie B)
587 20 " (1913.I.2) 8	594 200 Korona (1918.X.27) R
II. Auflage, issue	(Serie six figures)
588 25 Korona (1918.X.27) R	595 200 Korona (1918.X.27) 2R
(Serie below 2000)	(Serie A below 2000)
589 50 Korona (1902.I.2) 5R	596 1000 Korona (1902.I.2) 10
590 50 " (1914.I.2) 8	(Seal turn to left)
591 100 Korona (1910.I.2) 5R	597 10000 Korona (1918.XI.2) R

1920. Overprinted with a red round scalloped seal « MAGYARORSZAG » and State Arms without crown. Seal turn to right.

598 10 Korona (1904.I.2) 2R	606 200 Korona (1918.X.27) 2R
599 10 " (1915.I.2) 2R	(Serie six figures)
600 20 " (1913.I.2) 2R	607 200 Korona (1918.X.27) 2R
601 20 " (1913.I.2) 2R	(Serie A below 2000)
II. Auflage, issue	608 1000 Korona (1902.I.2) 3R
602 25 Korona (1918.X.27) 2R	(Staying seal)
(Serie below 2000)	609 10000 Korona (1918.XI.2) 4R
603 50 Korona (1914.I.2) 2R	(Staying seal)
604 100 Korona (1912.I.2) 2R	
605 200 " (1918.X.27) 2R	
(Serie B)	

1920. Annuled print on red round scalloped seal « MAGYARORSZAG » and State Arms without crown (Seal is staying) with a black cross of Holly Andrew.

610	10 Korona (1904.I.2)	R	617	200 » (1918.X.27)	2R
611	10 » (1915.I.2)	R		(Serie B)	
612	20 » (1913.I.2)	10	618	200 Korona (1918.X.27)	2R
613	20 » (1913.I.2)	10		(Serie six figures)	
II. Auflage, issue			619	200 Korona (1918.X.27)	2R
614	25 Korona (1918.X.27)	2R		(Serie A below 2000)	
	(Serie below 2000)		620	1000 Korona (1902.I.2)	3R
615	50 Korona (1914.I.2)	2R		(Seal turn to left)	
616	100 Korona (1912.I.2)	R	621	10000 Korona (1918.XI.2)	4R
				(Seal turn to left)	

1920. Annuled print on red round scalloped seal « MAGYARORSZAG » and State Arms without crown (Seal turn to left) with a black cross of Holly Andrew and a violet stamp with text « Stempel wurde von den kön. ung. Staatsdruckerei in Budapest laut Mitteilung der Oesterreichisch Ungarische Bank, Hauptanstalt in Budapest unecht befunden ».

622 1000 Korona (1902.I.2) 3R | 623 10000 Korona (1918.XI.2) 4R

a suivre

M. KUPA

L'EXPOSITION NUMISMATIQUE DE NOTRE SECTION DE BRUXELLES.

Nous nous faisons un devoir bien agréable de signaler à tous nos membres qu'ils sont cordialement invités au vernissage de l'Exposition Numismatique de notre Section de Bruxelles, le samedi 3 octobre prochain à 17 heures, dans les Salons de la Maison des Arts de Schaerbeek, 147, Chaussée de Haecht.

Cette exposition « Regards sur la Numismatique » restera ouverte jusqu'au 25 octobre, les dimanches de 10 à 18 heures, en semaine de 15 à 20 heures.

Le catalogue, très détaillé, donnant toute documentation désirée, sera mis en vente au prix modique de 20 frs., et l'on peut le retenir dès maintenant en versant cette somme, augmentée de 5 frs pour frais, au C.C.P. 32 53 32 des Numismates de Bruxelles et Environs. Les 5 frs pour frais d'expédition et autres sont réduits de moitié en cas de commande de plusieurs exemplaires.

BULLETIN ADMINISTRATIF

LE COIN DU COLLECTIONNEUR

HET HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

De Heer F. J. Bingen, Ringbaan West 260, Tilburg (Nederland).

« Wie kan mij helpen aan een exemplaar van de catalogus van onze tentoonstelling in het Vleeshuis te Antwerpen in 1955 ? Brieven met uiterste prijs worden gaarne ingewacht. »

Monsieur Fr. Morin, 32, rue Van Artevelde, Boom (Belgique), demande offre, avec description état des pièces, pour les monnaies suivantes :

Etats Beligiques unis :

toutes les pièces argent, état S ou FDC, en toutes quantités (pour étude).

Belgique - Leopold Ier :

Argent :

5 Fr., n° 6, tous les millésimes (pour étude),
2 Fr., n° 8, tous les millésimes (pour étude),
1 Fr., n° 9 1838 - 1840 - 1833,
1/2 Fr. n° 10 1833 - 1835 - 1838 - 1840 - 1843,
1/4 Fr. n° 11 1835 - 1843 - 1844,
2 1/2 Fr. n° 13 1848 grosse tête,
1 Fr. n° 15 1849 - 1850,
1/2 Fr. n° 16 1850,
1/4 Fr. n° 17 1850,
20 centimes n° 18 1852 - 1858.

Cuivre :

10 centimes n° 19 1833 - 1847 - 1849 - 1855 - 1856,
5 centimes n° 20 1833 - 1834 - 1841 - 1842 - 1847 - 1848 - 1850 - 1852 - 1855 - 1860.

De Heer Fr. Morin, 32, Van Arteveldestraat, Boom (België), vraagt aanbiedingen, met beschrijving staat der stukken, voor volgende muntten :

Etats Beligiques unis :

al de zilverstukken, S of FDC, in alle kwantiteiten, (voor studie).

Belgie - Leopold Iste :

Zilver :

5 Fr. n° 6 al de jaartallen (voor studie),
2 Fr. n° 8 al de jaartallen (voor studie),
1 Fr. n° 9 1833 - 1838 - 1840,
1/2 Fr. n° 10 1833 - 1835 - 1838 - 1840 - 1843,
1/4 Fr. n° 11 1835 - 1843 - 1844,
2 1/2 Fr. n° 13 1848 groot hoofd,
1 Fr. n° 15 1849 - 1850,
1/2 Fr. n° 16 1850,
1/4 Fr. n° 17 1850,
20 centimes n° 18 1852 - 1858.

Koper :

10 centimes n° 19 1833 - 1847 - 1849 - 1855 - 1856,
5 centimes n° 20 1833 - 1834 - 1841 - 1842 - 1847 - 1848 - 1850 - 1852 - 1855 - 1860.

De Heer M. Nuytens, 37, Boomforeeststraat, Izegem (België).

« Wie heeft voor mij een aanbod van Kronen, halve en vierde Kronen, van Jozef II, Leopold II en Frans II, voor de Oostenrijkse muntplaatsen : vermelden : muntplaats en staat van bewaring.

« Voor Luxemburg zoek ik : zes Sols onder Jozef II geslagen. Wie doet mij een aanbod ? »

« Wie bezit Noodgeld van Izegem, L.L.Z. : Kasbons van 1914 - 1918 en 1940 en wil het ruilen of verkopen ? »

« Penningen van de Stad Izegem of er mee verband houdende, wat het ook zij, muziektijdschriften, Tuin- of Veetentoonstellingen, worden te koop of te ruil gevraagd. »

Monsieur A. Evrard, 279, Muggenberglei, Deurne-Zuid (België).

« Cherche pour compléter série : 1 ou 2 florins Edouard VII et 2 livres or de Georges V d'Angleterre. »

CATALOGUE DE L'EXPOSITION NUMISMATIQUE D'ANVERS 1955.

Pour ceux qui cherchent encore le catalogue de l'Exposition Numismatique d'Anvers : deux exemplaires peuvent être obtenus.

1) Bernard Helmer, Cerbère, Pyrénées-Orientales, France.

2) J. Van der Meer, 51, Visserstraat, Blankenberghe.

Prière de se mettre en rapport avec ses membres pour les conditions d'échange.

Nous attirons cependant l'attention de nos membres que ce catalogue n'a paru, à notre corps défendant, qu'en langue néerlandaise.

CATALOGUE DES POIDS MONÉTAIRES.

Les planches suivantes, relatives à ce catalogue, viennent de paraître :

1° Album des Poids belges par F. Forien de Rochesnard et J. Lugan : 15 planches, représentant 65 poids de villes belges ; Prix : 350 frs. français.

2° Album des Poids des Pays-Bas par J. Forien de Rochesnard et J. Lugan : 14 planches représentant 110 poids de villes et poids à déterminer la densité des céréales : Prix : 350 frs. français.

La texte concernant ces planches paraîtra dans le catalogue publié en ce moment, sous forme de fascicules, dans le bulletin de l'Alliance.

BIBLIOTHEQUE.

Nous remercions de tout cœur les deux membres suivants pour leur don à notre bibliothèque :

Monsieur Nogue : Oppidum proto-historique et les vestiges gallo-romains de Pech Tartari et de La Lagaste (5 cartes et 11 planches hors textes).

Monsieur Murari : Il denaro quillino grosso di Vicenza

Le Monete di Bergamo

I Presunti « Mezzi Denari » Veronesi.

Nous rappelons à nos membres que notre dévoué bibliothécaire, Monsieur Van Roosbroeck, s'occupe en ce moment, de la confection d'un nouveau catalogue de notre Bibliothèque et que ce catalogue paraîtra dans le cadre du bulletin administratif.

ADMINISTRATIEVE MEDEDELINGEN

NOUVELLES DES SECTIONS

BRUXELLES :

Notre Assemblée du jeudi 2 juillet 1959.

Très belle séance que celle de juillet où l'on compte vingt présents : M.M. Annoye, Bogaert, Clabau, Corbisier, De Mey, Doguet, Geets, Haeck, Herbiet, Hofman, Letmyte, Levie, Louckx, Mestdagh, O'Kelly, Peyck, Plasschaert, Schindel, Tollenaere, Van Lul.

Le Président Clabau exprime d'abord les sentiments d'attachement et d'hommage que l'Assemblée ressent à l'occasion du mariage du Prince Albert et de la Princesse Paola, union célébrée dans l'enthousiasme général.

Après plusieurs communications d'intérêt général et avoir mis l'accent sur le développement de nos activités numismatiques, le succès de notre Bibliothèque de Section et la progression des demandes de prêts de livres qui sont doublées en un mois, on passe au tirage au sort de trois pièces en argent, état FDC.

Des médailles sont apportées par M.M. Bogaert, Clabau et Louckx dont les exposés récoltent un franc succès et les applaudissements de l'Assemblée.

La séance continue par des échanges particulièrement nombreux et se termine à 22 heures.

ASSEMBLEE GENERALE EXTRAORDINAIRE DE GAND

Nous rappelons à tous nos membres que cette Assemblée Générale se tiendra le samedi 26 septembre, à 15.30 heures, en l'Hôtel Britannia, place Saint-Bavon (en face du Théâtre Flamand).

Cette réunion qui doit décider de la constitution d'un nouveau Comité, sera donc d'une fort grande importance pour notre groupement. Trois candidatures ont été normalement enregistrées : M.M. De Baeck, Herssens et Levie.

BUITENGEWONE ALGEMENE VERGADERING VAN GENT

Wij herinneren aan al onze leden dat deze algemene vergadering plaats heeft op zaterdag 26 september, te 15.30 uur in het hotel « Britannia » St. Bavoplaats (tegenover de Vlaamse schouwburg).

Deze bijeenkomst zal van zeer groot belang zijn voor onze groepering, gezien er zal beslist worden over de samenstelling van een nieuw comité. Er werden drie kandidaturen geregistreerd : de heren De Baeck, Herssens en Levie.

BIJDRAGE 1959

ONZE LEDEN IN BELGIE

Steunend lid : naar gelieve met minimum van 125 Fr.

Lid : 75 Fr. te storten op P.C.R. 55.43.31 van R. de Martelaere, Gitschotellei 314 te Borgerhout-Antwerpen.

ONZE LEDEN IN NEDERLAND

Steunend lid : naar gelieve met minimum van Fl. 11.—.
Lid : Fl. 6,50 te storten op Postgiro 29.73.61 van J. SCHULMAN,
Keizersgracht, 448, AMSTERDAM met vermelding : voor Europ.
Gen. Munt- en Penningkunde. Lidgeld 1959.

DEUTSCHE MITTGLIEDER

Förnderndes Mitglied : mindestens DM. 12.—.
Mitglied : DM. 7.— überweisen auf Postcheckkonto Köln 60991 von
Herrn Heinrich PILARTZ, Klingelpütz, 16, Köln und vermelden :
für Europ. Verein Münzensammler, Jahresbeitrag 1959.

COTISATIONS 1959

Nous rapellons une fois encore à nos membres, qu'une trentaine d'entre
eux n'ont toujours pas réglé leur cotisation 1959. Faites le aujourd'hui
et n'attendez pas à demain.

Membres français : Membre protecteur : au choix avec minimum de
1250 fr. Membre : 750.— fr.

à verser au CCP. MARSEILLE 23.98.05 de Mr. P. DUGENDRE,
2, rue Alph. Karr à NICE.

Membres Nord-Africains : même montant que les membres français
mais à verser au CCP. ALGER 22.71 de M. Michel NOUVEL, 202, rue de
Lyon à ALGER.

Membres Belges : Membre protecteur : au choix avec minimum de
Fr. 125.—.

Membre : Fr. 75.— à verser au CCP. 5543.31 de Monsieur René de
MARTELAERE, 314, Av. Gitschotel, Borgerhout.

AVIS AUX MEMBRES

La Maison Spink & Son Ltd, maison fondée en 1772, nous prie de
rappeler à tous nos membres qu'elle édite une publication mensuelle en
langue anglaise : « Numismatic Circular » dont l'abonnement est de 10 s
par an. Cette publication contient des prix-courants de monnaies
médailleries et décorations, mises en vente par la Maison Spink & Son
Pour tous renseignements, s'adresser 5, 6 et 7, King Street, St. Jame's
London, S.W.1 (Téléphone Whitehall 5275).

CARNET MONDAIN

Nous avons le plaisir de porter à la connaissance de nos membres
la naissance d'Olivier, fils de Monsieur Philippe De Backer et de Madame
née Lagrange (31, rue des Capucines à Anvers).

Nous espérons que ce jeune héritier suivra les traces de son père
et qu'il lui apportera dans quelques années un soutien effectif dans la
constitution de sa belle collection de monnaies grecques.

De Heren afdelingshoofden worden verzocht het verslag van hun
afdeling te willen zenden aan :

René de Martelaere, voor de franstalige afdelingen,
Joris Mertens voor de nederlandstalige afdelingen.

OFFICIËLE NOODMUNTEN DOOR HET STADSBESTUUR VAN GENT GESLAGEN TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (1914-1918)

In deze korte bijdrage beschouw ik enkel de verschillende munten
en kartonnen jetons uitgegeven door het Stadsbestuur van de stad
Gent en geldig in de stad tijdens en na de oorlog 1914—1918. De toen
eveneens verschenen bankbiljetten kunnen eventueel het onderwerp
vormen van een volgende bijdrage.

We kunnen over deze munten in de « Beknopte Muntengeschiedenis
der Stad Gent » van de hand van R. Ladrière, volgende algemene in-
leiding lezen :

« ... Toen na weigering van 't Belgisch gouvernement de Duitsche
troepen door het land naar Frankrijk te laten trekken, op 4n
Augustus 1914, aan ons land, de oorlog werd verklaard, werd lang-
zamerhand de klinkende munt om den dag zeldzamer en na korten
tijd deed zich schaarschheid en gebrek aan geld gevoelen. Waar-
om ? In de eerste plaats omdat in oorlogstijd alle handelsbetrek-
kingen spoedig stiel liggen en iedereen zich te recht verontrustende,
een geheim plaatsje weet te vinden waar hij zijn schat, hoe klein
die ook weze, in veiligheid kan bewaren.

Daar waar de nood dwingt worden verder nikkelen, bronzen en
koperen munten benuttigd bij het vervaardigen van oorlogs-
materiaal en in menig geval krijgt het gemunt metaal een mindere
waarde wat voor gevolg heeft, dat het geld als bij tooverslag ver-
dwijnt om per gewicht aan hooger prijs te worden verkocht.

Gedurende geruimen tijd had het ruw roodkoper een waarde
van 10 fr. het Kgr., terwijl 1 Kgr. stukken van 2 centimes slechts
een waarde van 5 frs. vertegenwoordigt. Wanneer nu de munt een
stoffelijke waarde krijgt die de nominale overtreft, vindt zij licht,
om reden van winstbejag den weg naar den smeltkroes.

Om het gebrek aan species aan te vullen, neemt men zijn toe-
vlucht tot zoogenaamde noodmunten (monnaies de nécessité) ... »

Er valt op te merken dat Gent de eerste stad was welke noodmunten,
waarvan het hoofdbestanddeel ijzer was, uitgaf. Dit voorbeeld werd
onmiddellijk gevolgd door vele andere steden, waarvoor we verwijzen
naar meer gespecialiseerde literatuur over noodmunten in het alge-
meen.

Al de hieronderstaande stukken werden aangemunt in de werkhuizen
van de Heer L. Geeraert, Galgenberg, 20, Gent, nadat in de gemeente-
raadszitting der stad van 19 april 1915 het aanbod van deze fabrikant,
voor het leveren van pasmunt in gekleurd ijzer was goedgekeurd.

Er werden aanvankelijk volgende hoeveelheden besteld :

500.000 stukken van 0,50 F.
500.000 stukken van 1,00 F.
250.000 stukken van 2,00 F.

Dit kon echter niet worden nageleefd, zodat dan ook de werkelijke
uitgave verschilt met het bestelde aantal.

Al deze munten zijn vervaardigd in staal waarop langs de beide zijden
een laag koper ligt. Het metaal werd geleverd door de firma « Le Bi-
métal » uit Vorst bij Brussel.

De waarden van 25 en 10 centiem werden in karton vervaardigd,
waarop langs de twee zijden een kleurrijk papieren blaadje was geplakt.

Volgende munten werden in omloop gebracht en worden hieronder
aangegeven in de volgorde van de grootte van hun nominale waarde.

1. Muntstuk van 5 Frank.

In bestelling gegeven op 14 februari 1917 voor een hoeveelheid van 400.000 stukken en in omloop gebracht op 17 december 1917.

Graveurs: Sinia (Gent) en Fonson (Brussel).

Rechts: gekroond wapenschild met de leeuw van Gent en daarrond de legende: VILLE DE GAND - FIDES ET AMOR - STAD GENT.

Keerzijde: Een band met de woorden FRANCES bovenaan, en FRANKEN (sic.) onderaan, welke in cirkelvorm rondom het cijfer 5 staan. Langsheen de rand tussen twee lijnen en in ruitvorm de legende: UITBETAALBAAR JANUARI. 1920 - REMBOURSABLE JANVIER. 1920. Onder de binnenband het jaartal 1917.

Rand: glad. Diameter: 38 mm. Vorm: rond.

Samenstelling: staal met op voor- en keerzijde een laag geelkoper.

Aantal geslagen stukken: 60.594.

Opmerking: Er werden zoals boven aangegeven 400.000 stukken besteld, maar tijdens de uitgave nog, werd deze stopgezet op bevel van de Duitse bezettende macht en vervangen door het volgende type:

2. Muntstuk van 5 Frank.

In bestelling gegeven op 31 december 1917 en in omloop gebracht op 23 april 1918. De bestelling werd doorgegeven voor een aantal van 400.000 stukken min het aantal van 60.594 van het voorgaande type. Graveurs: Sinia en Fonson.

Rechts: gekroond schild met de leeuw van Gent met rondom langsheen de rand de legende: STAD GENT en FIDES ET AMOR

Keerzijde: In het midden het cijfer 5 met erboven het jaartal 1918 en eronder het woord FRANK. Dit is omringd door een krans. Langsheen de rand rondom de legende: UITBETAALBAAR. JANUARI. 1922. en PAX ET LABOR

Rand: glad. Diameter: 38,5 mm. Vorm: rond.

Samenstelling: staal met op voor- en keerzijde een laag geelkoper. Aantal geslagen stukken: 339.406.

Opmerking: 1) Er valt op te merken dat op deze stukken de Franse tekst niet meer voorkomt.

2) De fout welke op de stukken van het voorgaande type voorkwam in het woord FRANKEN werd verbeterd en vervangen door FRANK.

3. Muntstuk van 2 Frank.

In bestelling gegeven op 13 april 1915 voor 250.000 stukken en in omloop gebracht op 9 november 1915.

Graveurs: G. Verbanck (Gent) en Walraevens (Brussel).

Rechts: In een cirkel de Gentse leeuw met rondom op een band de legende: STAD GENT. VILLE DE GAND.

Keerzijde: In een cirkel 2 Fr met ervoor het jaartal 1915. Langsheen de rand de legende: UITBETAALBAAR OP 1 JANUARI 1918. REMBOURSABLE LE 1 JANVIER 1918. Op elke hoek is een cirkeltje.

Rand: glad. Zijde: 25 mm. Vorm: vierkant.

Samenstelling: staal met op de voorzijde een laag geelkoper en op de keerzijde een laag roodkoper.

Aantal geslagen stukken: 313.709 (in médaille geslagen).

Opmerking: 1) Het aantal uitgegeven stukken overtreft het bedrag van de bestelling. Dit om het tekort aan te vullen der stukken van 0,50 en 1 Fr. welke, door gebrek aan metaal, in mindere hoeveelheid werden geslagen dan dat het bedrag der bestelling liep.

2) Bij de vervaardiging kwamen deze stukken met 3 tegelijk van onder de pers.

(Wordt vervolgd)

A. A. HAECK - Vorst.

INTERNATIONALE TENTOONSTELLING VAN HEDENDAAGSE PENNINGKUNST IN STERCKSHOF TE DEURNE

In het museum Sterckshof in het Rivierenhof, officieel « Provinciaal Museum voor Kunstambachten » geheten wordt van 27 juni tot 27 september 1959 een internationale tentoonstelling van hedendaagse penningkunst gehouden.

De opzet van de inrichters is een ruim overzicht te geven van wat de laatste vijftientig jaar in de Westeuropese landen op dit gebied gepresteerd werd en vooral de aandacht te vestigen op de nieuwe strekkingen die zich in sommige landen openbaren. De vernieuwing in de penningkunst werd ingeluid in Frankrijk en Italië. Vernieuwing die zich niet alleen liet gelden op het gebied van de techniek en de vorm, maar ook verruiming op het gebied van de behandelde onderwerpen die de meest uiteenlopende thema's bestrijken, en van de plastische vormgeving, die aansluit, bij de jongste stromingen in de beeldende kunst. Dit internationaal panorama toont aan dat deze vernieuwing niet in alle deelnemende landen is doorgebroken.

Het meest homogeen geheel biedt de Italiaanse produktie van de laatste jaren: vooruitstrevend, modern, en toch geworteld in de traditie.

Voorts zijn er interessante inzendingen uit Frankrijk, de Scandinavische landen, Nederland, Duitsland, Spanje en Portugal, Griekenland, Luxemburg en Zwitserland, naast die uit België, dat vertegenwoordigd is met een groot aantal medailles om de confrontatie met de andere landen te vergemakkelijken, en de toeschouwer toe te laten een objectief oordeel te vellen over hetgeen op dit gebied ten onzent werd bereikt, maar vooral wat er nog zou kunnen verwezenlijkt worden.

Daar de tentoonstelling vooral een didactisch doel heeft, worden in een historische inleiding de hoofdpunten van de ontwikkeling van de penningkunst voorgesteld en ook aandacht besteed aan het technisch aspect van het penningmaken.

De bedoeling die de inrichters met deze tentoonstelling op het oog hadden, was het publiek nauwer in contact te brengen met een kunsttak, die hier bij ons weinig wordt gewaardeerd en die nochtans tal van mogelijkheden in zich sluit. Zij drukken daarom de hoop uit dat de grote instellingen en de overheidsinstanties, die vaak als opdrachtgevers van penningen fungeren, niet zullen nalaten kennis te maken met wat op dit gebied mogelijk is en kan bereikt worden door een oordeelkundige keuze en een vrijere vormgeving.

Ziehier enkele praktische wenken voor de bezoekers. De tentoonstelling van hedendaagse penningkunst blijft nog open tot 27 september 1959. Ze is voor het publiek toegankelijk elke dag van 10 tot 17 uur. Zaterdag en op zon- en feestdagen tot 18 uur. De toegangsprijs bedraagt 5 Fr. per persoon; bij groepsbezoek van minstens 20 personen 2,5 Fr. per persoon. Schoolbezoek is gratis.

Geleide bezoeken moeten een week vooraf aangevraagd worden aan het Sterckshof (tel. 03-35.02.07).

Het museum is gelegen in het Provinciaal Domein « Rivierenhof » en is gemakkelijk te bereiken met de trams 10 en 24 vanuit het stadscentrum, of met de buurttrams 40, 41 en 42. De autobus nr. 33 (Merksem—Hoboken) stopt juist tegenover het museum.

Uit de knipselmap

STENEN POT MET VIJF KG OUDE MUNTSTUKKEN ONTDEKT TE KORSWAREM

Vermoedelijk tijdens Franse revolutie begraven

Een arbeider, die graafwerken uitvoerde op het erf van de boerderij Barré, te Korswarem, ontdekte een stenen pot, die 380 oude muntstukken, samen vijf kilogram wegend, bevatte. Het oudste geldstuk dateert van 1620 en is afkomstig uit Duits-Zwitserland.

De meeste andere stukken werden uitgegeven tijdens de regeringen van Lodewijk XIV, Lodewijk XV en Lodewijk XVI. Het meest recente stamt uit 1791. Men veronderstelt dat de pot in de aarde gestopt werd tijdens de Franse revolutie, b.v. in 1793, toen generaal Dumourtez te Neerwinden door de Oostenrijkse prins Coburg werd verslagen.

De zeldzame geldstukken zullen aan een museum worden geschonken.

Uit « Volksgezèt » 14-5-1959

✓ ✓ MEDAILLES, PENNINGEN EN MUNTEN UIT DE TIJD VAN NAPOLEON

De numismatiek of penningkunde vormt een belangrijk onderdeel van de historische wetenschap. De verzamelingen medailles, penningen en munten brengen inderdaad een volledig geschiedkundig overzicht van de ontwikkeling der volkeren, van het beleid van prinsen en koningen en van de geleidelijke groei der grote steden. Geschiedkundige feiten kunnen vervormd worden door kroniekschrijvers; het gezag der penningen en munten is echter onaanvechtbaar.

Daarom volgen de historici met belangstelling elke openbare verkoop van medailles en penningen, en ijveren de nationale penningkabinetten om zeldzame muntstukken, geslagen in de plaatselijke ateliers, te verwerven.

In het hotel « Europäischer Hof » te Heidelberg, in Duitsland, werd van 21 tot 23 april de belangrijke verzameling munten en penningen van dr. Julius, die alle betrekking hebben op de Franse revolutie en Napoleon en zijn tijd, geveild.

Gedurende een periode van veertig jaar heeft de geheimraad dr. Julius deze uitzonderlijke verzameling aangelegd. Hij schafte zich onder meer de bekende verzameling van L. Bramsen, uit Kopenhagen, aan.

In meer dan 4.500 gouden, platina en zilveren stukken wordt de geschiedenis weergegeven van een der gewichtigste Europese perioden. Niet alleen politieke en militaire feiten worden weerhouden, maar ook treft men er de beeldenaar aan van menig bekend kunstenaar en geleerde.

Ter gelegenheid van deze verkoop werd een catalogus uitgegeven, waarvan het eerste deel zopas verschenen is. Het omvat de vermelding van 2.054 nummers en 29 platen met de afbeelding van de voornaamste penningen.

Een honderdtal penningen en medailles herinneren aan onze gewesten. Er zijn vooreerst zes zilveren penningen met de beeldenaar van Hendrik Van der Noot, een der leiders van de Brabantse omwenteling. Een medaille bezingt in het Nederlands de landing van Britten en Russen op 6 oktober 1799 te Kastelkum: « Gods wonderbare hand verloor Nederland ». Andere herinneren aan blijde inkomsten van Napoleon te Antwerpen en aan de Vrede van Amiens.

Uit « Het Laatste Nieuws »